

NIFU

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Vera Schwach, Torstein de Besche og Dag-Tore Nordbø Kristiansen

Nettseminar, 12. februar 2026, kl. 10.00–11.00

Språk i pensum og undervisning

Norsk og engelsk på bachelornivå i fysikk, historie, informatikk, sosiologi, sykepleie og økonomi og administrasjon

Presentasjon av hovedfunn fra *NIFU Rapport 2025:22*,

lenke til rapporten: [Språk i pensum og undervisning. Norsk og engelsk på bachelornivå: fysikk, historie, informatikk, sosiologi, sykepleie og økonomi – NIFU](#)

Oppdrag: undersøke faktisk språkbruk

- i pensum og undervisning
første og andre året av bachelorgraden
- for seks fag
- sammenligning over tid
- pensum i ulike teksttyper og formater
- planlagt undervisningsspråk for emnene
- veier videre
- **datagrunnlag: 274 emner i 23 studieprogrammer**
- 3800 studieplasser av 64 000, 6 prosent (2024)
- utprøve registerdata fra Leganto pensumlistesystem
- andre data og annen dokumentasjon.

Mer engelsk enn norsk på pensum, men store fagforskjeller

- Samlet sett:

- 48 prosent norsk
- 52 engelsk.

- Norsk er:

- bokmål 96 prosent, nynorsk 4 prosent

- Andre språk, også de skandinaviske, er marginale

- Mer engelsk det andre året:

- norsk 42 prosent
- engelsk 57
- Fag med en høy andel engelsk, fortsetter slik, eller øker.
- Det er sjelden med overgang fra engelsk til mer norsk, men litt for økonomi og informatikk.

- Norsk på pensum i de seks fagene:

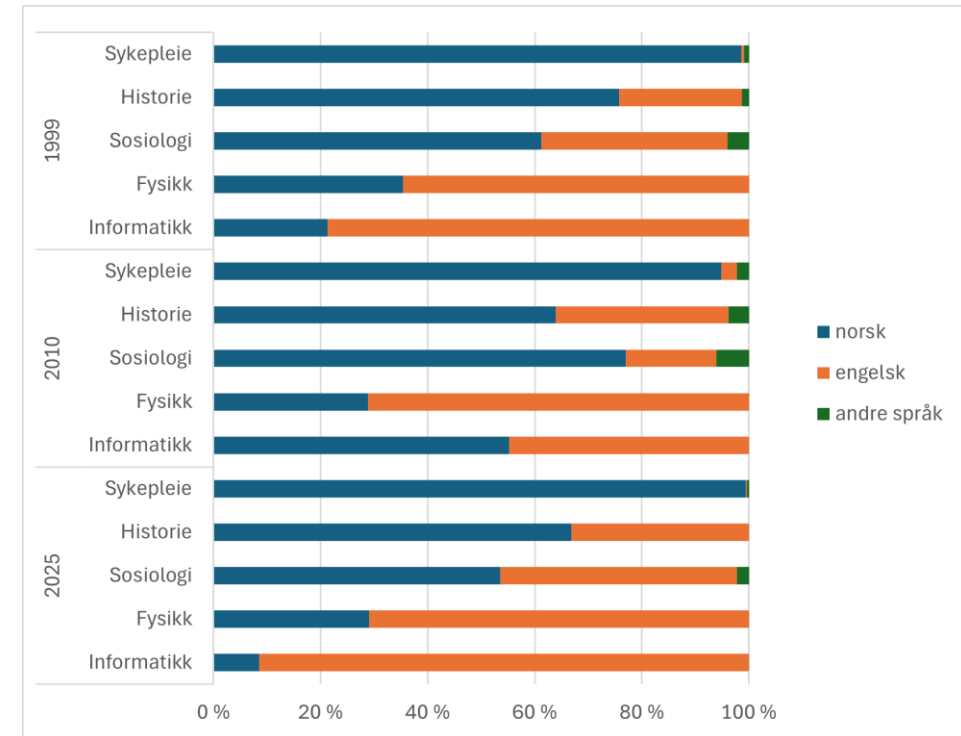
- det første og andre året

- sykepleie: 99 prosent 97
- økonomi og administrasjon: 60 75
- historie: 67 35
- sosiologi: 54 16
- fysikk: 29 14
- informatikk: 9 15

Jf. tabell 2.3 i NIFU 2025:22, s. 25

Norsk og engelsk på pensum over tid: 1999, 2010 og 2025

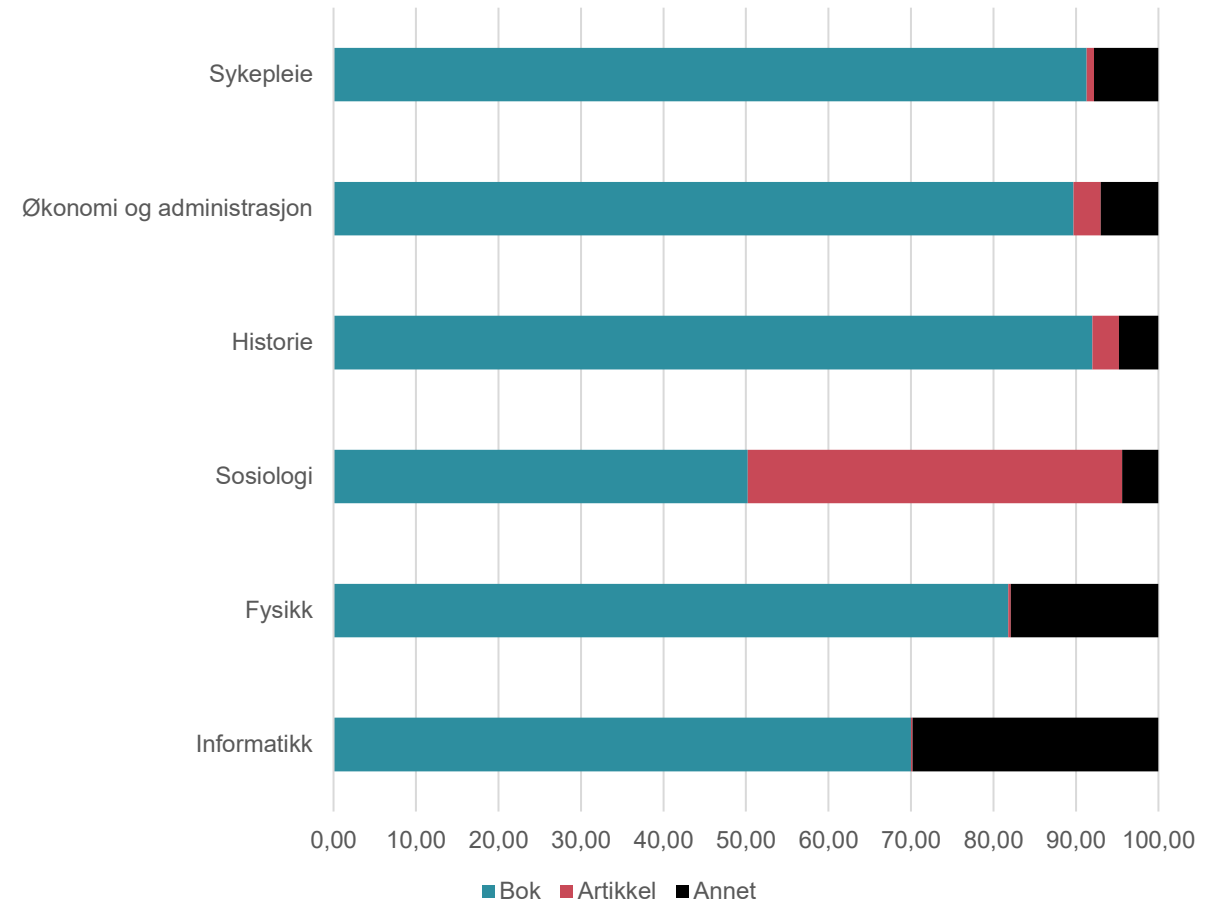
- Kun fem fag og førsteåret
 - sykepleie, historie, sosiologi, fysikk, informatikk
- Andre språk enn norsk og engelsk, har vært marginale.
- 2010 til 2025: nedgang for norsk
 - fra 73 til 54 prosent norsk
 - legg merke til: sykepleie nesten helnorsk
 - legg merke til: sosiologis økte engelskbruken, vårt funn er styrket med studien: [Pensumtekster i norsk sosiologiutdanning – Institutt for sosiologi og statsvitenskap - NTNU](#)

Figur 4.1 Andel pensum etter fag og språk for første år, 1999, 2010 og 2025

Teksttyper og formater – fordelt på fag målt i andel sidetall

- Boka, 77 prosent av pensumssidene
 - av dem 55 prosent på norsk
 - legg merke til sykepleie, økonomi og historie
- fag- og forskningsartikler, 14 prosent
 - av dem 27 prosent på norsk
 - legg merke til sosiologi
- andre formater, 9 prosent
 - f.eks. videoer, podkaster, nettsider, forelesningsnotater
 - av dem 46 prosent på norsk
 - legg merke til fysikk og informatikk.

Pensum og planlagt undervisning i sammenheng

- Undervisning på norsk:

- pensum er på norsk eller norsk og engelsk

- Planlagt undervisning på engelsk:

- pensum er på engelsk

- Undervisning på norsk og/eller engelsk (få tilfeller):

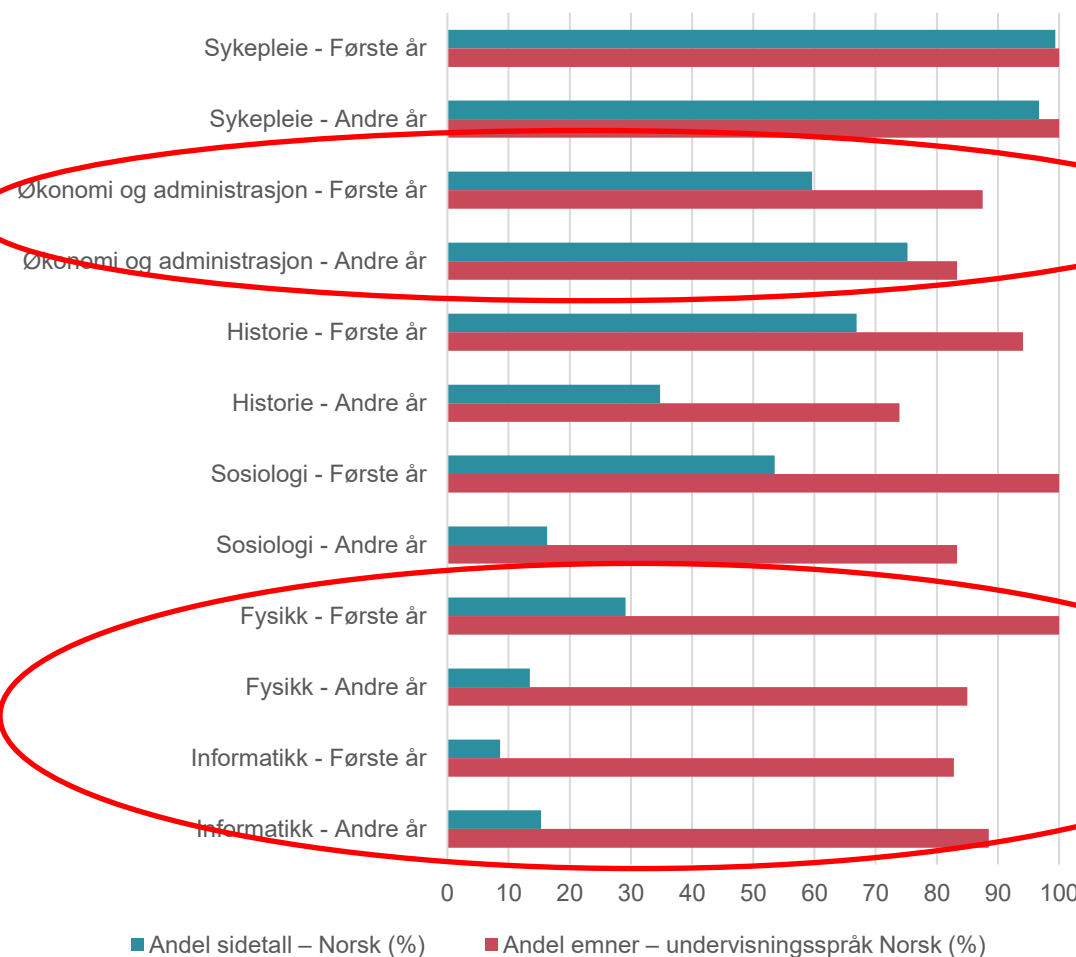
- pensum er på engelsk

- Økonomi

- litt mindre undervisning på norsk, noe mer norsk pensum andre året.

- Fysikk og informatikk

- Undervisning på norsk, lite pensum på norsk

Data og fremgangsmåte

- Samordna opptak
- Leganto pensumlistesystem
 - Vi konverterte andre pensumformater til sidetall (se NIFU 2025: 22, s. 19)
- Kontakt med emneansvarlige
- Institusjoners nettside der det var åpent tilgjengelig pensum

Konklusjon

- Mindre norsk enn engelsk enn på pensum, men store fagforskjeller
- Over tid: mer engelsk på pensum i 2025 enn i 2010.
- Norskbruken minker og engelskbruken øker fra førsteåret på bachelor til andre.
- En driv mot engelsk via boka, men også via artikler og andre formater
 - Det gjelder å holde et øye på alle teksttyper og formater for å sikre norsk på pensum.
- Norsk holder stand som undervisningsspråk på bachelor.
 - Men hvordan står det til med det norske **fagspråket** i fagene?

Innspill til diskusjoner om utdanning og språkbruk

- Hvordan sikre norsk, eller hva driver engelskdreiningen?
 - for pensum: tradisjon i fagene, fagmiljøet i studieprogrammer og de emneansvarliges valg
 - forskningens språk og dens prestisje får nedslag i pensum på bachelornivå?
 - for undervisningsspråket: underviserens ferdigheter i norsk
- Et ubehagelig spørsmål
 - Hvordan står det egentlig til med henholdsvis engelsk- og norskkunnskaper
 - på akademisk nivå hos bachelorstudentene?
- Strategier vel og bra
 - Tiltak bør settes inn for fag, på bachelornivå, studieprogrammer og på emnenivå
- Hva med språkmestring for det norske arbeidslivet,
 - dit 85–90 prosent av kandidatene går? NIFU har rådata.

Språkmestring i arbeidslivet: kandidatundersøkelsen

NIFU samler inn data nå: Hvem vil bruke dem?

NIFU

Studiene ga meg trygghet i bruk av

Norsk

	Svært uenig	Uenig	Verken/eller	Enig	Svært enig
Norsk fagspråk, skriftlig	☐	☐	☐	☐	☐
Norsk fagspråk, muntlig	☐	☐	☐	☐	☐
Engelsk fagspråk, skriftlig	☐	☐	☐	☐	☐
Engelsk fagspråk, muntlig	☐	☐	☐	☐	☐

←

0% ————— 100%

→

Norsk

I hvilken grad har du hatt bruk for følgende språkkunnskaper etter at du kom ut i arbeidslivet?

	I svært liten grad	I liten grad	I stor grad	I svært stor grad	Ikke relevant
Norsk, skriftlig	☐	☐	☐	☐	☐
Norsk, muntlig	☐	☐	☐	☐	☐
Engelsk, skriftlig	☐	☐	☐	☐	☐
Engelsk, muntlig	☐	☐	☐	☐	☐
Annet språk, skriftlig (hvilket?) 	☐	☐	☐	☐	☐
Annet språk, muntlig (hvilket?) 	☐	☐	☐	☐	☐

vera.schwach@nifu.no, torstein.de.besche@nifu.no, dag-tore.kristiansen@nifu.no

www.nifu.no

NIFU